

Артур Кларк

ПОЕМИ ДЪЛБОКО ДЪХ

Arthur Clarke
Take a Deep Breath

Отдавна съм забелязал, че хората, които не са напускали Земята, имат превратни представи за условията в Космоса. Например всеки "знае", че човек умира веднага, при това с ужасна смърт, когато се подложи на съществуващия извън атмосферата вакуум. В популярната литература можете да намерите десетки чудесни описания на експлодирани космически пътешественици. Няма да развалям апетита ви, като ви ги припомням. Част от тях са достоверни в основата си, но всяко правило си има изключения - дори това. Знам го, защото съм го изпитал на собствен гръб.

Бяхме в последния етап от строежа на втория спътник за свързка. Всички главни елементи бяха съединени, жилищните помещения бяха под налягане и на станцията беше придадено слабо въртеливо движение около оста ѝ, възкресяващо позабравеното чувство и топло. Казвам "бавно", но на ръба си нашето двестафутово колело се въртеше със скорост от 30 мили в час. Разбира се, ние не чувствавахме движението. Центробежната сила, причинена от въртенето, ни придаваше половината от топлото, което имахме на Земята, и то бе достатъчно, за да спрат вещите да се разхождат нагоре-надолу и да ни накара да се чувстваваме малко мудни след седмиците, прекарани в безтегловност.

През нощта, когато се случи събитието, четирима от нас спяхме в малкото цилиндрично помещение, известно като Спален вагон N:6. Той се намираше на самия ръб на станцията. Ако си представите велосипедно колело с наниз от колбаси вместо гума, ще получим добра представа за нещата. Спален вагон N:6 беше един от колбасите и ние спяхме кротко в него.

Събуди ме неочакван трус. Не беше достатъчно силен, за да ме разтревожи, но ме накара да се изправя и да се огледам. И най-малкият инцидент в една космическа станция изисква заострено внимание, затова посегнах към вътрешния телефон, закачен до леглото ми.

- Ало, централа! - извиках. - Какво става? Какво беше това?

Не последва отговор. Линията беше прекъсната.

Сега вече обезпокоен скочих от леглото - и получих нов, още по-голям шок. Липсваше гравитация. Преди да успея да хвана скобата, полетях към тавана. Спрях се с цената на навехната китка.

Беше невъзможно цялата станция да е престанала изведнъж да се върти. Имаше само един отговор: вече не бяхме част от станцията. Подсказа ми го прекъсването на телефонната връзка, а както бързо разбрах - и на електричеството. По някакъв начин нашата секция се беше откачила и плуваше изхвърлена в пространството, подобно на гъжговна капка, попаднала върху въртящо се колело.

Липсваха прозорци и не можехме да разберем какво става вън, но все пак не стояхме в пълна тъмнина, защото запасните батерии се бяха включили. Автоматично се бяха затворили и всички главни отвори за въздуха, щом налягането в помещението падна. За известно време можехме да живеем в собствена атмосфера, макар тя да не се опресняваше. За нещастие едно ясно свистене ни подсказа, че въздухът, с който разполагаме, изтичаше през някакъв отвор на секцията.

Нямаше начин да разберем какво е станало със станцията. Би могло

цялата конструкция да е станала на парчета и колегите ни да са загинали или да са в нашето положение - блуждаещи в пространството с изтичащ въздух. Съществуваше и слабата надежда, че ние единствено сме откъснати, че останалата част от станцията е невредима и че е в състояние да изпрати помощ. Ние се отдалечавахме от нея с не повече от 30 мили в час и всеки от ракетните скутери би могъл да ни настигне за няколко минути.

Мина час. Без часовника никога не бих повярвал, че времето може да тече така бързо. Вече се задъхвахме - показалецът на единствения ни резервен кислород показваше едно деление над нулата.

Ударите върху стената отекнаха като сигнал от друг свят. Ние бурно зауряхме в отговор и в следващия момент приглушен глас ни призова през стената. Някой беше прилегнал отвън тъй, че шлемът от скафандъра му се опираше в метала и виковете му достигаха до нас директно през материала. Не тъй ясно, както по радиото, но все пак достатъчно силно, за да ги чуем.

Докато се събещавахме, кислородната стрелка гойде до нулата. Имаше реална опасност да загинем, преди да успеят да ни прехвърлят на станцията. Спасителният кораб вече беше на няколко стъпки от нас с отворен шлюз, но как бихме могли да преминем през тези няколко стъпки без скафандри?

Грижливо изработихме плана. Обсъждахме всяко действие с ясното съзнание, че няма да има повторение на операцията. След това всеки от нас пое последна порция кислород. Когато бяхме готови, почуках на стената, за да сигнализирам не чакащите вън: серия от къси, бързи почуквания.

Навън резачката започна да се впива в тънкия корпус. Ние се прилепихме плътно към скобите, колкото може по-далеч от мястото на входа, защото знаехме какво ще стане. Когато то се случи, беше така неочаквано, че умът не може да побере поредицата от събития. Сякаш секцията експлодира. Повлече ме мощен вятър. Последните остатъци от въздуха изкочиха от белите ми дробове през полуотворената уста. И тогава - страшна тишина и звездите, мигащи през озеиналата дупка, която водеше към живота. Вярвайте ми, аз не спрях да анализирам чувствата си. Мисля - макар да ме съм сигурен дали не си въобразявах - че очите ми засмъдяха и цялото ми тяло изтръпна. Чувствах пронизващ студ, може би защото бе започнало повърхностно изпарение по кожата ми.

Единственото нещо, в което съм сигурен, беше необикновената тишина. В една космическа станция никога не е напълно тихо, защото все има шум от агрегатите и въздушните помпи. Сега това беше абсолютна тишина на празното пространство, където няма и следа от въздуха, който да пренася звука.

Изстреляхме се навън през пробитата врата почти изведнъж и попаднахме под пълния душ на Слънцето. Мигновено бях заслепен. Но не се случи нищо опасно, защото хората, които ни очакваха в скафандри, ме сграбчиха, щом се подадох и ме изтикаха в шлюзовете камера.

Когато нахлу въздух, звуците бавно започнаха да се връщат и ние си спомнихме, че можем да дишаме отново. Цялата спасителна операция, както им казаха сетне, продължи само двадесет секунди...

Е добре, ние сме основатели на Клуба на дишащите вакуум. От тогава най-малко една дузина хора са сторили същото при подобни неподвижни обстоятелства. Сега рекордният престой в Космоса е две минути. Ако човек престои по-дълго, в кръвта започват да се образуват мехурчета, понеже тя начева да кипи при температурата на тялото. Ако такова мехурче попадне в сърцето - край.

В моя случай имаше само един вторичен ефект. За може би четвърт минути бях изложен на истинска слънчева светлина, а не на хилавите лъчи, филтрирани от мината атмосфера. Туй, че дишах Космоса, въобще ме ми навреди. Но тогава поех най-голямата доза слънчево изгаряне през целия си живот.

Последна редакция: 12-Дец-2001